

SYDAFRIKA

Män inspirerar varandra till starkare papparoll

I ett samarbete mellan sydafrikanska Sonke Gender Justice och svenska Män för Jämställdhet blir sydafrikanska och svenska pappor mer närvarande och delaktiga i sina barns liv. Långsiktigt ser de att det bidrar till ett mer jämlikt samhälle och minskat våld mot kvinnor.

”Jag är mycket optimistisk och tror att saker kommer att förändras. Om vi talar om jämlikhet mellan könen håller männen på att ändra sig,” säger Patrick Godana på den sydafrikanska organisationen Sonke Gender Justice.

Hälften av alla barn i Sydafrika växer upp utan sin biologiska pappa. Könssrollerna är stereotypa och präglade av gamla traditioner. Att ta hand om barn och hem anses vara en kvinnas uppgift. Våldet mot kvinnor i Sydafrika är också omfattande – en kvinna av nio har utsatts för våldtäkt.

För Patrick Godana är jämställdhetsarbetet en fortsättning på den långa sydafrikanska kampen för ett fritt, demokratiskt och icke-sexistiskt samhälle.

”Så länge det inte är säkert för vårt lands

kvinnor och flickor att gå ensamma på gatorna i Kapstaden – kan du säga att vi har ett fritt land? Nej,” betonar han.

Sonke Gender Justice engagerar pojkar och män för jämställdhet. Sedan länge har organisationen haft kontakt med svenska Män för Jämlikhet, och genom ett aktörssamverkansprojekt fick de båda organisationerna möjlighet att fördjupa samarbetet med att utveckla pappagrupper i Sydafrika.

”Vi har kunnat dela med oss av vår erfarenhet av det praktiska arbetet med männen i pappagrupper, på barnavårds- och mödravårdscentraler,” berättar Vidar Vetterfalk på Män för Jämställdhet.

Mödravårdscentralerna är en viktig plats för rekryteringen av deltagare till pappagrupperna,

”Om du skapar en säker plats för fäder att diskutera vad det betyder att ha barn, kan många möjligheter öppna sig” säger Vidar Vetterfalk vid Män för Jämställdhet

särskilt i Sydafrika. Här möter Thulani Velebani från Sonke Gender Justice väldigt få blivande pappor – mödravårdscentraler är kvinnlig mark. Men de allra flesta gravida kvinnorna vill att deras blivande barns pappa ska delta i en grupp, så Thulani får männens telefonnummer för att kontakta dem.

Pappagruppen i Kapstaden träffas på Fik's place, en tillfälligt stängd bar i kåkstaden Mfuleni där deltagarna känner sig bekväma. Mötena äger rum fyra gånger före och fyra gånger efter förlossningen. Vid varje träff tas en speciell fråga upp kring graviditeten, papparollen och relationen till partnern. Thulani leder mötet och diskussionen kan bli livlig med olika åsikter.

”Det finns en massa kulturella skillnader, men det gemensamma finns också där. Skapar man ett tryggt rum för pappor där de kan tala om vad det betyder att få barn så öppnar sig massor av möjligheter. Männen väljer att kliva nära och bli pappa redan från graviditeten,” säger Vidar Vetterfalk.

En av deltagarna, Sisa Njoloza, berättar att stödet han fick från gruppen gjorde att han ville närvara vid sitt andra barns förlossning.

”Det var en helt fantastisk upplevelse att se mitt barn för första gången. Jag var den första som höll honom, och jag var tvungen att klä av mig på överkroppen och lägga honom på mitt bröst så att han fick värme. Detta band är det viktigaste. Det var otroligt. Jag behöll mitt leende resten av dagen,” berättar han.

Han är övertygad om att hans son nu får en närvarande och engagerad pappa, som tar

Pappagruppen i Kapstaden träffas på Fik's place, en tillfälligt stängd bar i kåkstaden Mfuleni där deltagarna känner sig bekväma.

FOTO: CARL MYRÉN

”Jag är mycket optimistisk och tror att saker kommer att förändras. Om vi talar om jämlikhet mellan könen håller männen på att ändra sig.”

/PATRICK GODANA

ansvar för barn och hem samt ser kvinnor som jämlikar. Och sonen kommer att ta med sig dessa värderingar in i vuxenlivet, och uppfostra sina egna barn på samma sätt.

Vidar Vetterfalk har efter ett halvår i Sydafrika lärt sig mycket av hur Sonke Gender Justice arbetar. Organisationen är bra på kampanj- och mediearbete och kan konsten att påverka politiker.

Medlemmarna är också bra på att nå väldigt många med snabba insatser, konstaterar han.

Svenskarna bidrar med förslag på hur saker kan bli långsiktigt hållbara, och fortsätta efter att projekten tar slut. Parternas utbyte fortsätter på olika sätt. Män för Jämlikhet är nu koordinator för MenCare i Europa, och de båda organisationerna har ett tätt samarbete i ledningen i den globala paraplyorganisationen Men-Engage. Tillsammans tar de nya gemensamma steg i Europa, Afrika och globalt.

FAKTA

SAMARBETSPARTNERS

Sonke Gender Justice Network (Sydafrika) och Män för Jämställdhet (Sverige), underpartners: Stepping Stones International (Botswana), Lifeline/ChildLine (Namibia) och FAMSA (Sydafrika).

TOTAL KOSTNAD

7 800 000 SEK

SIDAS BIDRAG

1 864 126 SEK

PARTNERS BIDRAG

5 935 874 SEK

TIDSRAM

2012–2013

RESULTAT

Sonke-MfJ och deras partners har:

- Utbildat över 50 potentiella diskussionsledare.
- Startat över 25 pappagrupper för blivande fäder.
- Introducerat över 500 fäder till pappagrupporna.
- Utvecklat och distribuerat 18 nya MenCare-affischer till 31 organisationer.
- Utvecklat 6 konversationsguider för pappagrupporna.
- Varit med i över 30 radioprogram.
- Skrivit och bidragit till över 50 artiklar och utvecklat språket för 2 policyinlagor.
- Bevitnat födelsen av över 50 bebisar. Parterna kommer att fortsätta partnerskapet och samarbetet i den regionala och globala MenCare-kampanjen såväl regional som global finansiering.